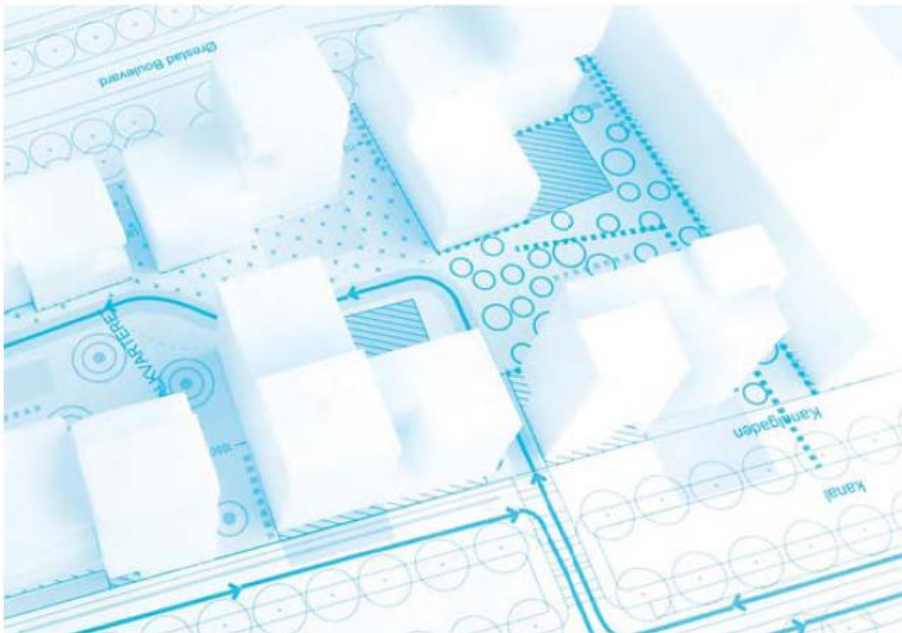




## Bilag 2: Investeringsplan

---

*Flere borgere i egen bolig - Investering i botilbudsindsatserne for borgere med sindslidelse (5-årsplan)*



## **Investeringsplan – flere borgere i egen bolig**

Behovsanalysen af botilbudsområdet til borgere med sindslidelse har identificeret behov og udfordringer frem mod 2020 (se bilag 1).

Formålet med investeringsplanen er at opstille et konkret forslag til en samlet tilpasning og omstilling af botilbudsområdet til borgere med sindslidelse i forhold til de fremtidige behov og udfordringer.

### **Omstilling af botilbudsområdet – tiltag i investeringsplanen**

Investeringsplanen har fokus på, at flere borgere skal støttes i at leve et liv i egen bolig.

Det skal være muligt at give den nødvendige bostøtte i borgerens eget hjem, hvis de øvrige omstændigheder tillader dette. I dag bor 30 % af borgerne på nettoventelisten i eget hjem, så der vurderes at være potentiale for, med den rette indsats, at støtte flere borgere i de vante rammer. Med en mere intensiv bostøtte i eget hjem kan borgerne fastholde et mere selvstændigt liv i egen bolig.

Det vurderes desuden muligt, gennem de rette indsatser at skabe øget flow fra botilbud til egen bolig. Erfaringer fra projekt 'Den Gode Flytning' viser, at 74 af de 83 borgere, der har modtaget en støtte fokuseret på et mere selvstændigt liv, er flyttet i egen bolig i løbet af den toårige projektperiode. Det viser at der er grundlag for, gennem en bred fokuseret indsats, at skabe flow mod egen bolig.

Investeringsplanen omfatter 5 sammenhængende tiltag:

#### 1. Investering i intensiv og fleksibel bostøtte

Det er nødvendigt, at bostøtten i ikke-botilbudslignende rammer gøres mere intensiv, så det er muligt at støtte borgere i det samme antal timer i egen bolig, som på et botilbud. Desuden skal indsatsen ydes mere fleksibelt, så der kan skrues op for støtteniveauet i dårlige perioder og ned i perioder, hvor borgeren klarer sig bedre.

Det døgndækkede akuttilbud har en vigtig tryghedsskabende funktion for borgere i eget hjem, da det er et sikkerhedsnet med akutte pladser til borgere, som får behov herfor. Det vurderes at akuttilbuddet er en forudsætning for omlægningen til et liv i egen bolig. Investeringsplanen omfatter derfor en permanent videreførelse af akuttilbuddet fra 2018. Det forudsættes at der forud for den varige etablering skal være en evaluering af tilbuddet.

#### 2. Omlægning af længerevarende botilbudspladser

De længerevarende botilbudspladser vurderes at udgøre en for stor andel af den nuværende botilbudsportefølje, og fleksibiliteten og fokus på flow forbundet med pladstypen vurderes at være lavt. Det danner ikke et optimalt grundlag for omstillingen til fokus på rehabilitering.

Omlægningen af længerevarende botilbudspladser omfatter to elementer. For det første en omlægningen til flere midlertidige botilbudspladser. For det andet nedlæggelse af længerevarende botilbudspladser mod investering i bostøtte i egen bolig.

Omlægningen af en række længerevarende botilbudspladser til midlertidige botilbudspladser viser over for borgerne, at der er tale om en tidsafgrænset botilbudsindsatser med fokus på recovery. De midlertidige botilbud skal skabe en tryk ramme for borgeren i arbejdet målrettet med at mestre eget liv og opnå større selvstændighed.

Investering i intensiv støtte i egen bolig vil gøre det muligt for flere borgere at flytte til egen bolig og/eller at fastholde denne.

### 3. Øget specialisering

Socialforvaltningen har allerede igangsat en specialisering af botilbudsområdet blandt andet i forhold til dobbeltdiagnose og spiseforstyrrelse. Det vurderes, at udviklingen mod øget specialisering bør fortsætte som led i omstillingen til rehabilitering. Gennem en intensiv indsats til delmålgrupper skal problematikker, der bl.a. leder til at borgeren bliver svingsdørspatient mellem psykiatrien og botilbud, og giver utryghed for øvrige beboere og personale på botilbuddene reduceres. Behov for specialisering er især gældende for borgere med udadreagerende adfærd, spiseforstyrrelse og somatisk plejebehov.

Specialiseringen tænkes ofte sammen med botilbuddene, men det vurderes at der er en gevinst i form af fleksibilitet i ydelsen til borgeren og gode tilpasningsmuligheder ved at specialisere den socialpædagogiske støtte, så den ydes af specialteams på botilbuddene eller i eget hjem.

### 4. Investering i uddannelse og vidensdeling

Et led i omstillingen er en opkvalificering af personale gennem uddannelse og vidensdeling. Der skal udarbejdes en faglig funderet udmøntning af omstilling til øget rehabilitering med fokus på egenmestring og inklusion, samt opkvalificering af personale – både på botilbud, men særlig med hensyn til bostøtte i eget hjem i forhold til at støtte borgeren i at opnå og bevare et selvstændigt liv.

### 5. Renovering og modernisering af botilbud

Socialforvaltningen har gennemført moderniseringer af utidssvarende botilbud og i dag er ca. 80 % af botilbudspladserne tidssvarende. Med investeringsplanen skal de sidste utidssvarende pladser moderniseres. Yderligere skal der samtidig ske en genopretning af botilbud med akut renoveringsbehov.

### Investeringsplanens principper

Investeringsplanen er baseret på to grundlæggende principper:

#### 1) Omstillingen skal implementeres med mindst mulig gene for borgerne

Store flytninger kan skabe utryghed hos beboerne. Omlægningerne i investeringsplanen tager derfor afsæt i at skabe mindst mulig gene for

borgere på botilbud. Det er særligt omlægningen af de eksisterende længerevarende botilbudspladser, der kan skabe utryghed. Strategien for omlægningen er, at tage afsæt i det naturlige flow væk fra de botilbudspladser, der er omfattet. Det betyder at omlægningen fra længerevarende botilbudspladser til midlertidige pladser og støtte i eget hjem sker i det omfang pladserne frigives.

## 2) Borgerne skal fortsat have mulighed for botilbud uden for København

I forbindelse med sagen om principper for modernisering eller flytning af tre socialpsykiatriske tilbud uden for København har Socialudvalget besluttet, at der skal bevares nogle botilbudspladser uden for København<sup>1</sup>. Pladserne uden for København er med til at sikre gode rammer for borgere, der vil væk fra miljøer i København, ex. miljøer præget af misbrug og kriminalitet.

### **Økonomiske aspekter i investeringsplanen**

Omstillingen af botilbudsområdet har fokus på at styrke den rehabiliterende indsats for borgere med sindslidelse, men der er også økonomiske gevinster i omstillingen.

I udgangspunktet er der på baggrund af den stigende befolkning forventning om en øget efterspørgsel efter botilbudslignende ydelser til borgere med sindslidelse. Dette giver behov for tilførsel af budget til området, for at kunne fastholde det nuværende serviceniveau og kunne tilbyde borgere med sindslidelse en indsats, der svarer til den støtte de har behov for. Alternativt vil ventelisten til botilbud stige markant.

I det følgende beskrives tre scenarier for tilpasning af budgettet til borgere med sindslidelse på baggrund af den forventede øgede efterspørgsel på botilbudsområdet.

#### **Investeringsplan – tilpasning til øget efterspørgsel og omlægning til rehabilitering**

I nedenstående tabel opsummeres henholdsvis drifts- og anlægsudgifterne forbundet med investeringsplanen.

Bemærk i investeringsplanen er det stigende kapacitetsbehov ikke koblet til etablering af botilbud. Det giver, udover et lavere anlægsbehov, også et lavere reoveringsbehov i fremtiden. Anlægsmidlerne i investeringsplanen er forbundet med modernisering af utidssvarende botilbud og genopretning af eksisterende anlæg med akut behov for reovering.

---

<sup>1</sup> SUD 4. juni 2014.

Tabel 1: Driftsbehov forbundet med omlægning til flere borgere i egen bolig (t.kr.)

Driftsbehov	2016	2017	2018	2019	2020
Investering i intensiv og fleksibel bostøtte*	8.325	22.500	32.360	39.740	48.040
Omlægninger af eksisterende pladser	0	-6.690	-14.595	-22.500	-33.195
Øget specialisering	4.100	8.200	8.200	8.200	8.200
Uddannelsesforløb og vejledning i den nye rehabiliterende indsats	1.000	2.000	500	500	500
<b>Total</b>	<b>13.425</b>	<b>26.010</b>	<b>26.465</b>	<b>25.940</b>	<b>23.545</b>

\*) inkl. varig etablering af akuttilbuddet fra 2018.

Tabel 2: Tabel 1: Anlægsbehov forbundet med omlægning til flere borgere i egen bolig (t.kr.)

Anlægsbehov	2016	2017	2018	2019	2020	I alt
Akut renovering og modernisering af utidssvarende botilbud	13.063	71.265	105.702	109.52	23.390	322.472

### Demografertilpasning af budgetområdet borgere med sindslidelse

Et alternativ til investeringsplanen er en demografertilpasning af budget til borgere med sindslidelse gennem den demografimodel, der benyttes til automatisk tilpasning af budgettet på handicapområdet.

Modellen er baseret på at sidste års budget fremskrives med befolkningsstigningen på bestemte borgerrelaterede ydelser, som også inkluderer ydelser, der ikke er botilbudslignende.

Nedenstående tabel opsummerer det gennemsnitlige budgetbehov ved demografireguleringen baseret på den forventede befolkningsstigning fra 2016-2020. Den demografiske udvikling betyder, at der samtidig med tilpasning af budgettet vil være behov for udvidelse af kapaciteten gennem etablering af nye botilbud. Anlægsbehovet er beregnet ud fra sammensætningen af den nuværende botilbudsportefølje.

Tabel 3: Driftsbehov forbundet med tilpasning efter demografimodel (t.kr.)

Driftsbehov	2016	2017	2018	2019	2020
Budgetbehov baseret på demografimodellen	11.685	23.370	35.055	46.740	58.425

Tabel 4: Anlægsbehov forbundet med tilpasning efter demografimodel (t.kr.)

Anlægsbehov	2016	2017	2018	2019	2020	I alt
Akut renovering og modernisering af utidssvarende botilbud*	16.901	105.600	119.491	123.016	31.685	396.694
Etablering af nye botilbud	37.200	37.200	37.200	37.200	37.200	186.000
<b>Sum - anlæg</b>	<b>54.101</b>	<b>142.800</b>	<b>156.691</b>	<b>160.216</b>	<b>68.885</b>	<b>582.694</b>

\* Moderniseringen af Lindegårdshusene omfatter alle 180 pladser og ikke omlægning af pladser til bostøtte i egen bolig, som i investeringsplanen.

### Tilpasning af budgettet pba. behovsanalysen uden omlægning

Et andet alternativ til investeringsplanen er, at tage afsæt i det fremtidige behov for botilbudsydelser, der er vurderet i behovsanalysen uden at omlægge indsatsen på botilbudsområdet mod øget fokus på

rehabilitering. I behovsanalysen er der vurderet et fremtidigt behov for botilbudslignende ydelser på samlet 102 pladser i perioden 2016-20.

Nedenstående tabel opsummerer driftsomkostningerne forbundet med den forventede stigning i efterspørgslen efter botilbudslignende ydelser uden en tilpasning af botilbudsporteføljen. Den demografiske udvikling betyder, at der samtidig med tilpasning af budgettet vil være behov for udvidelse af kapaciteten gennem etablering af botilbud. Anlægsbehovet er beregnet ud fra sammensætningen af den nuværende botilbudsportefølge.

Tabel 5: Driftsbehov forbundet med behovsstigningen uden omstilling af indsatsen (t.kr.)

Driftsbehov	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Behovsstigningen med fastholdelse af nuværende botilbudsportefølge</b>	<b>8.764</b>	<b>17.528</b>	<b>26.292</b>	<b>35.056</b>	<b>43.820</b>

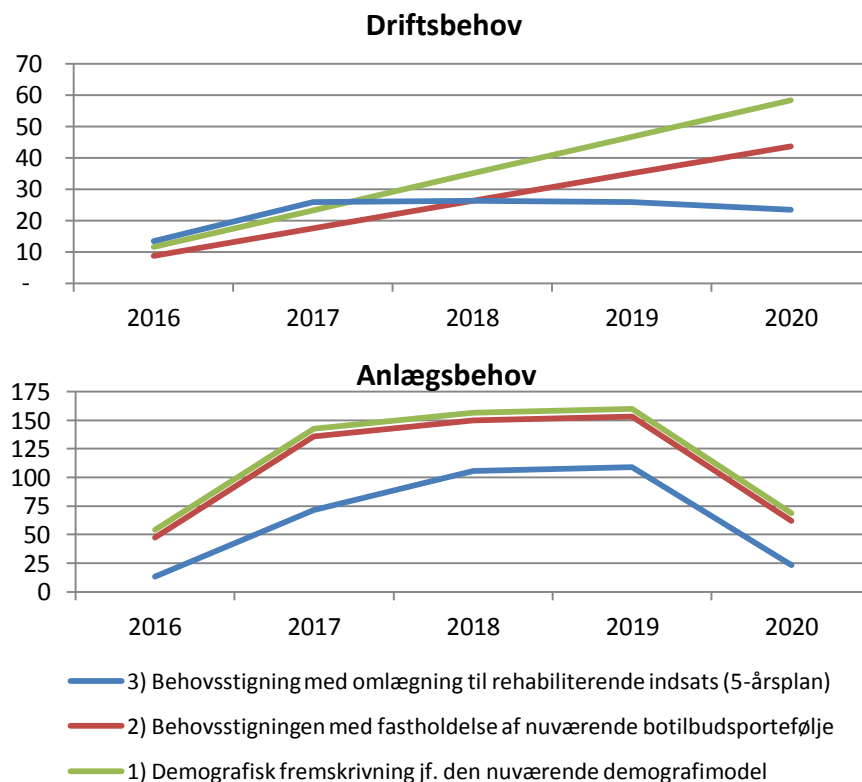
Tabel 6: Anlægsbehov forbundet med behovsstigningen uden omstilling af indsatsen (t.kr.)

Anlægsbehov	2016	2017	2018	2019	2020	I alt
<b>Akut renovering og modernisering af utidssvarende botilbud</b>	16.901	105.600	119.491	123.016	31.685	<b>396.694</b>
<b>Etablering af nye botilbud</b>	30.400	30.400	30.400	30.400	30.400	<b>152.000</b>
<b>Sum - anlæg</b>	<b>47.301</b>	<b>136.000</b>	<b>149.891</b>	<b>153.416</b>	<b>62.085</b>	<b>548.694</b>

\* Moderniseringen af Lindegårdshusene omfatter alle 180 pladser og ikke omlægning af pladser til bostøtte i egen bolig, som i investeringsplanen.

I nedenstående grafer sammenlignes udgiftsbehovet ved den foreslåede rehabiliterende omstilling (blå graf) sammenlignet med udgiftsbehovet ved en demografertilpasning af budgettet til borgere med sindslidelse gennem den nuværende demografimodel (grøn graf) samt udgiftsbehovet for botilbudsydelser, der er vurderet i behovsanalysen, uden at omlægge indsatsen på botilbudsområdet (rød graf).

Graf 1: Samlede udgifter forbundet med tre scenarier for budgetfremskrivning (mio. kr.)



Sammenligningen af de tre scenarier viser at omlægning til mere rehabiliterende indsats vil indebære en udgiftsstigning på driften i 2020, der er 20-35 mio.kr. lavere end ved de to andre scenarier.

På anlægssiden medfører investeringsplanen modernisering og renovering for samlet 322 mio.kr., hvilket er 226-260 mio.kr. lavere end ved de to andre scenarier. Omlægningen til en mere rehabiliterende tilgang medfører en lavere anlægsinvestering, fordi mere støtte gives i borgernes eget hjem. På længere sigt vil det tillige give anledning til et lavere renoverings- og moderniseringsbehov.

En finansieringskilde til modernisering og renovering af botilbud kan komme fra frasalg af botilbud til borgere med sindslidelse, der er nedlagt grundet modernisering og omlægning. Socialforvaltningen estimerer at ved helt eller delvist salg af to konkrete tilbud vil det samlede provenu være 150-200 mio. kr.

Da der er tale om et meget stort anlægsbeløb foreslår Socialforvaltningen, at der i budgettet afsættes en samlet pulje til igangsætning af det massive anlægsbehov. I sammenhæng hermed foreslås at provenu fra salg af tidligere botilbud på området indgår som delvis finansiering af puljen.

Investeringsplanen er sammenhængende med behov for billige boliger i København, som målgruppen af borgere med sindslidelse har økonomiske råderum til at opnå og fastholde.

### Botilbudspladser i almene boliger med kommunal anvisningsret

I behovsanalysen er beskrevet en huslejeproblematik knyttet til nogle af de eksisterende botilbud i almene boliger, der betyder at det, især for borgere på kontanthjælp, kan være svært at finde økonomisk råderum til huslejen forbundet med nogle af disse pladser. Mulighederne er ved at blive undersøgt, herunder er Socialforvaltningen i dialog med Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter for at afklare løsningsmulighederne. Der er derfor ikke indarbejdet løsninger af problematikken i investeringsplanen.

### Sammenhæng til øvrige indsatser

Investeringsplanen på botilbudsområdet skal ses i tæt sammenhæng med en bredere omlægning af Socialforvaltningens tilbud til borgere med sindslidelse med fokus på bedre rehabilitering. Socialudvalget har i 2014 godkendt etablering af et socialt akuttilbud i Griffenfeldsgade, der skal give borgere i egen bolig mulighed for akut social støtte døgnet rundt, og har endvidere godkendt afprøvning af ACT-bostøtte indsats for borgere med dobbeltdiagnose. Begge indsatser har til formål at fastholde borgeren i et selvstændigt liv i egen bolig.

Derudover vil omlægningen af aktivitets- og samværstilbuddene være med til at understøtte et liv i egen bolig, da fokus vil være på at fremme borgerens mestringsevne, netværk og inklusion. Forvaltningen ønsker endvidere at forsætte udbygning af det tværsektorielle samarbejde med Region Hovedstadens Psykiatri.